

*Росошик Ольга Яківна, учитель
основ здоров'я опорного закладу
Балашівська ЗОШ I-III ступенів*

Батьки і діти. Життя таке чудове.

Родинне свято для випускників школи та батьків.

Мета: формувати усвідомлене розуміння поняття «життя», його цінності, унікальності, значущості для кожної особистості; спонукати учнів до роздумів над важливими проблемами життя; розвивати навички аналізу, прийняття рішень; виховувати ціннісне ставлення до власного життя, родинні почуття.

Обладнання: вислови видатних людей про життя, свічка, «скринька мудрості», аркуші паперу (по 10 шт. на кожного), картки з написами товарів для гри «Як розпорядитися своїм життям?», канцелярські скріпки (за кількістю учасників), музичний супровід.

На дошці епіграфи до свята.

Пам'ятай! Життя – це дар, великий дар.

І хто його не цінує, той цього дарунка не заслуговує.

Леонардо да Вінчі, видатний італійський учений, винахідник,
дослідник, анатоміст, художник і архітектор, інженер.

Кожна людина народжується для якоїсь справи.

Е. Хемінгуей, американський письменник і журналіст,
лауреат Нобелівської премії з літератури 1954 р.

Багатством живиться лише тіло, а душу звеселяє лише споріднена праця.

Г.С. Сковорода, український просвітител ь і гуманіст,
філософ, поет, педагог.

Людина є мірилом усіх речей, а цінність людського життя є найвищою суспільною цінністю.

Протагор, давньогрецький філософ.

«Життя іде, і все без коректур, і час летить, не стишує галопу... І як напишеш, так уже і буде...»

Л. Костенко, українська поетеса.

Хід заходу

Звучить пісня

Батьки і діти...

Це – єдність генетична.

Це знає кожен: дорослий і малий.

Які ми є насправді

Батьки і діти?

Один лиш знає Бог,

А ми...

А ми сьогодні поговоримо про наше життя, зокрема:

- його унікальність;
- замислимося над своїм призначенням;
- переконаємося у необхідності планування свого життя;
- сформулюємо місію свого життя.

Життя людини неповторне та звичайне, радісне й сумне. Воно дається їй тільки раз, і кожній – своє. Воно може бути солодке, як мед, і гірке, як полин, переплетене червоними і чорними нитками. Воно триває лише від народження

до смерті, і його не можна прожити двічі. Життя – це стежина, устелена споришем та подорожником, різнобарвними квітами.

Кожній людині воно дається якоюсь дивовижною квіткою, що вранці вмивається росою, зустрічає новий день, ніжно простягає руки-пелюстки до сонця, щоб захистило її від усього злого й недоброго, а ввечері тихо й сумовито складає свою голівку до матері-землі, сподіваючись наступного дня побачити цей світ кращим.

Стежина життя... По ній кожен має пройти гідно. Але якою вона буде? І хочеться гукнути: «Життя! Ну зупинись хоч трішки! Почекай хоч одну мить! Візьми мене на свої крилечка і понеси ген-ген за небокрай, де люди у вічності живуть!»

Вправа «Символ життя»

По черзі на сцену виходять шестеро дівчат, запалюють свічку, яку передають з рук в руки. Звучить музика Шуберта «Аве Марія».

1-ша дівчина. Коли дитина народжується, її свічка починає горіти. Тремтливий вогник поступово розгоряється, але він може згаснути будь-якої миті від легенького вітру, як дитина від хвороби. Тому батьки прикривають це полум'я долонями, щоб їхня дитина мала шанс на довге життя.

2-га дівчина. Виростаючи, дитина стає підлітком. Вогонь іще тріпотить, не маючи змоги заспокоїтися, наче характер підлітка. Підлітковий вік – особлива пора людського життя, коли ти вже торкнувся притягальної сили землі, а легенькі крила дитинства ще піднімають тебе в небо, де живе казка, де панує мрія.

3-тя дівчина. Пізніше людина переходить у юність. Частина свічки згоріла, вогонь заспокоївся, але його колір постійно змінюється, так само, як змінюється думка та емоції в головах юних людей. Юність – це період нашого життя, коли ми робимо найвеличніше своє відкриття – знаходимо самих себе. У цих

пошуках глибокий зміст: кожен може розкрити свої реальні, досі незнані можливості.

4-та дівчина. Після юності настає молодість. Людина на землі живе для щастя, добра і любові. Вона шукає вічне кохання, мріє про взаємність, боляче переживає прикрощі та шалено радіє, коли на це є причина, здобуває освіту, влаштовується на роботу, створює сім'ю, виховує дітей... Тому її свічка дає вже стабільну кількість світла й тепла.

5-та дівчина. Згоріла вже чимала частина свічки. Людина починає підбивати підсумки, думає про те, що вона зробила за той час, доки горів її вогонь.

6-та дівчина. На своєму останньому етапі свічка горить яскравіше. Це тому, що людина стає мудрою. Вона ділиться своїм теплом з оточуючими, передаючи їм свій досвід, а коли віск закінчується - гасне...

Учениця.

Життя людей - то наче свічки,

Які горять в нічній пільмі,

Течуть, неначе воску річка,

Кудись прожиті роки й дні.

Учитель. Таємниця життя... Вона хвилювала людину з того часу, коли вона усвідомила себе живою істотою.

- Чи має життя якусь мету і сенс? У чому вони?
- Хто керує людським життям? Чи можна зробити його кращим і щасливішим?

Люди різні, але для кожної людини на планеті Земля має бути одне правило: треба прожити життя з гідністю. Це значить - залишити після себе добрий слід на землі, тоді про тебе пам'ятатимуть і згадуватимуть хорошим словом.

Слухання притч та обговорення їхнього змісту

Ось послухайте притчу «Слід».

Старий Майстер поставив кам'яний дім. Став з боку і милується ним. «Завтра в ньому поселяться люди», - думав з гордістю Майстер.

А тут біля дому гуляв хлопчик. Він скочив на сходинку й залишив слід своєї маленької ніжки на ще не затверділому цементі.

- Навіщо ти псуєш мою роботу? - з докором запитав майстер. Хлопчик глянув на відбиток ноги, засміявся і втік.

Минуло багато років. Хлопчик став дорослий. Життя його склалося так, що він часто переїжджав з місця на місце, ніде на довго не затримувався, ні до чого не прив'язувався – ні руками ні душею.

Наспіла старість. Згадав чоловік своє рідне село на березі Дніпра. Захотілося йому побувати в рідному селі. Приїхав чоловік на свою батьківщину. Зустрічається з людьми, називає своє прізвище, та всі тільки плечима знизують – ніхто не пам'ятає такої людини. Зустрівся по дорозі старенький дідусь, та й запитує:

- Що ж ти залишив після себе? Чи є в тебе син або дочка?
- Немає в мене ні сина ні дочки, - відповів старий чоловік.
- Можливо ти посадив дуба?
- Ні, не посадив я дуба...
- Можливо ти виплекав поле?
- Ні, не виплекав я поля...
- Ну, то, виходить, ти пісню склав?
- Ні, і пісні я не склав.
- То хто ж ти такий? Що ти робив цілісіньке життя? – з подивом запитав дідусь.

Нічого не зміг відповісти старий чоловік. Згадав він ту мить, коли лишив слід на сходинці. Підійшов до того дому. Стоїть будинок, наче вчора його

поставили, а на нижній сходинці – закам'янілий відбиток його маленької ніжки.

« От і все, що залишилося після мене на землі, - з гіркотою думає старий чоловік. – Але ж цього мало! Не так треба було жити!...»

Учитель. Ось така історія. Як ви вважаєте, у чому трагедія життя цієї людини?

Висновок. Щоб ніколи не відчувати гіркоти життєвого плину, не відчувати в зрілі роки, що життя пройшло марно, потрібно самому собі дати відповідь: у чому сенс мого життя, чого я хочу досягти, яким я повинен бути.

- Ваші думки з цього приводу? Чому важливо планувати своє життя?

Висновок. Плануючи своє життя, уявляючи бажаний результат, ми робимо його емоційно значущим і налаштовуємо на нього свою підсвідомість. Вона буде на сторожі і завдяки цьому ми не упустимо можливостей на шляху до здійснення своїх мрій. Це підтверджено соціологічними дослідженнями. Групу випускників Єльського університету (США) запитували про плани на майбутнє. Лише у 3% опитаних такі плани існували у вигляді записів мети, очікуваних результатів і етапів досягнення. Через 20 років дохід цих 3% випускників перевищував сумарний дохід решти 97%. І суб'єктивно вони почувалися щасливішими й були більш задоволені своїм життям.

Учитель. Ось рекомендації, які допоможуть вам розробити проект успішного життя. А ви, батьки, допоможіть своїм дітям, підтримайте їх і успіх обов'язково прийде.

1. Уявіть бажаний результат.
2. Повірте у себе.
3. Керуйтеся універсальними принципами.
4. Пам'ятайте про потреби.
5. Позбудьтеся баласту.
6. Підтримуйте рівновагу усіх сфер життя.
7. Сформулюйте життєву місію.

Учитель. З античних часів людство користується правилом, сформульованим давньогрецьким філософом Протагором: «Людина є мірилом усіх речей, а цінність людського життя є найвищою суспільною цінністю».

Зараз я пропоную зіграти в гру «Як розпорядитися своїм життям?». Вона допоможе кожному з вас знайти відповідь на це запитання. (Роздаю 10 папірців кожному учаснику).

Умови гри.

Напишіть на кожному папірці своє ім'я. Протягом наступних кількох хвилин ці 10 папірців будуть уособлювати вас і гратимуть роль символічних грошей, тобто засобу, за який можна купити певний товар. Через хвилину перед кожним постане вибір: витратити чи заощадити свої папірці, тобто себе самого, частину себе. На продаж будуть виставлені різноманітні «товари» по парі. Правила гри не дозволяють купити обидва товари одночасно, тільки щось одне або нічого. Зрозуміло, що коли закінчатся ваші папірці, вже нічого не можна буде придбати. Усі покупки можна зробити лише тоді, коли «товари» пропонують на продаж. Не можна повернутися до попередньої пари, якщо на продаж уже виставлено наступну пару.

(Пропонується «товар», написаний на окремих аркушах. Ціну кожного «товару» вказано в кількості папірців, які покупцю треба віддати за нього.)

Учитель. Наші торги завершено, роздивіться ще раз свої покупки та скажіть:

- Яка покупка подобається вам найбільше?
- Чи шкодуєте ви, що котрась із покупок є дуже невдалою?
- Чи хотілося б вам змінити деякі правила гри?

Висновок. Правила гри можна змінити, але життя – це не гра. Не можна повторити вже зроблений вибір чи скасувати прийняте в минулому рішення. Не можна охопити абсолютно все чи скористатися кожною можливістю. Не можна передбачити, які можливості у вас будуть через тиждень або рік. Вам завжди бракуватиме часу, варіантів вибору, грошей можливостей тощо. Ви повинні

будете платити за кожен свій вибір у житті – і часто ця плата буде перевищувати ваші сподівання.

Це продемонструє вам наступна гра.

Гра «Скріпка».

У грі беруть участь двоє учнів, які отримують по одній звичайній канцелярській скріпці. Їм пропонують за командою, на швидкість розігнути скріпку. Після того як усі впораються із завданням: дають наступну команду: кожен повинен повернути своїй скріпці попередній вигляд. Гравці демонструють класу отримані вироби. Решта учнів на місцях виконує те саме.

Висновок. Отже, те, що ми бачимо, назвати скріпками важко. Пригадайте, як швидко ви розігнули скріпки і як нелегко було скласти їх назад. Ось так і в житті: швидко можна наробити безглузвих помилок, але виправити їх нелегко, а іноді й неможливо. Один із головних чинників, які визначають прийняття рішень, є характер людини.

Слухання притчі «Найсильніша істота на землі».

Учитель. Існує така історія. Послухайте і визначте: чого ж вона вчить?

Цар звірів Лев десь почув, що найсильнішою істотою на Землі є нібито Людина, і зажадав поміряться з нею силою. Іде Лев, а назустріч йому - дитина. «Ти Людина?» - питає Лев. «Ні, я ще дитина й не скоро стану Людиною». Відпустив Лев дитину, пішов далі й зустрів сивого діда. «Ти Людина?» - запитав він. «Ні, я колись був Людиною, а тепер я старий дід». Відпустив Лев діда. Пішов далі й зустрів солдата. «Так, - відповів той, - Людина, а ти що від мене хочеш?» - «Давай силою поміряємося», - запропонував Лев. «Давай, - погодився солдат, - тільки ти відійди трохи назад, і ми з розгону кинемося один на одного. Лев відійшов, розігнався, а тим часом солдат зняв з плеча рушницю. Прицілився, вистрілив... і вбив Лева. Він поборов царя звірів. Він – найсильніша істота на Землі, бо він – Людина.

Обговорення змісту притчі, роздуми учнів.

Учитель. Людина – найсильніша істота на Землі. Про це знають всі. Але не тільки про це, а й про інше йдеться у притчі: Людиною в повному розумінні слова треба стати, тобто досягти певного рівня фізичного й інтелектуального, морального й соціального стану, оволодіти певним видом діяльності стати господарем власної долі.

Основним правом людини є право на життя. Це одне з найважливіших і найвагоміших прав, яке сприяє реалізації всіх інших прав і свобод. Це право, яке не можна оновити чи відібрати. Тому захист прав на життя належить до найцінніших пріоритетів людської цивілізації.

У нас усіх є дещо цінне,

Дивовижне і незмінне:

Нам дароване життя –

І цікаве, і глибинне.

Ким же бути і яким?

Це питання над усім!

Юність – це пік вашого життя. Зараз ви робите найвеличніше своє відкриття – відкриваєте самих себе. А відкрити самого себе – найпрекрасніше, що може відчувати людина. У цих пошуках – глибинний зміст: кожен може розкрити свої реальні, досі незнані можливості. Щоб виявити їх, щоб знайти себе, треба себе пізнати, тобто вивчити і зможти оцінити. Це дасть можливість будувати, творити своє «Я». А це можливо лише тоді, коли обереш професію, у якій зможеш повністю реалізуватися. Адже «життя іде і все без коректур, і час летить, не стишує галопу... І як напишеш, так уже і буде...» (Л. Костенко, українська поетеса).

Вдумайся у слова славетного Леонардо да Вінчі, який повчав, що життя є великий дар. А щоб цінувати життя, треба знати й розуміти своє місце в ньому. Звичайно, нікому не дано з цілковитою точністю визначити своє

майбутнє. Та все ж кожному під силу намітити власний шлях самотворення, кожному слід знати, що він спроможний підсилити в собі, а що відкинути чи хоча б пом'якшити.

Так! Треба жити кожним днем,
Не відкладаючи на потім...
Що має бути – не обминем
В своїх стараннях і турботі.
Нам треба жити кожним днем.
Не ждять омріяної дати.
Горіть сьогоднішнім вогнем,
Бо потім може й не настати...

В. Крищенко.

Евристична бесіда.

Зверніть увагу на слова Хемінгуея: «Кожна людина народжується для якогось діла». Ви обрали вже для себе професію? Хтось це зробив сам, хтось за порадою рідних, друзів, знайомих.

- Чи потрібно сьогодні чесно, сумлінно працювати?
- Навіщо вчитися, якщо й без цього можна чудово влаштуватися після школи?
- Як поєднується ваша мрія із іншими бажаннями непрофесійної сфери (родина, вільний час, особисті бажання)?
- Як ви вважаєте, чи можна сьогодні прожити без професії?
- Чи можна бути успішним без професії?
- А що таке професія?

Учениця. Спитай у тата чи у мами,

Які професії у них.

Професій у світі є чимало,

Сповна їх вистачить на всіх.

Учень. Та є одна з поміж професій,

Якої вчать всі в житті,

Яка для кожного - найперша,

Якої і набудеш ти.

Учениця. Учитель, лікар чи геолог,

Письменник, слюсар чи кресляр –

Всі називають головною

Одну професію: школяр.

Учень. Бо всім відомо, що без школи,

Без знань, що мусиш там набуть,

Не станеш у житті ніколи

Тим, ким з дитинства мрієш бути.

Учень (читає вірш «Монолог сучасного Грицька Стецька»)

Як мені усе набридло, і язик вам не болить.

І кому яке з вас діло, як я буду далі жить?

Атестат мені вручили, і освіта в мене є,

Хватить, вже мене навчили, знаю я тепер своє.

Розум щоб не розтрусити, сяду нишком на печі,

Буду спати, буду пити, буду їсти калачі.

А як сили наберуся, відпочину від цих слів,
Може, навіть, оженюся, бо ще зараз не дозрів.
І візьму собі дружину, щоб варила борщ , супи.
Не дурний я гнути спину, бо я - те й... не для сапи.
В мене все ж таки освіта, хоч середня , але є.
Хочу ще побачить світа, а у батька гроші є.
«Географію, природу треба знати», - хтось верзе.
Мене батько й на машині до базару довезе.
Ну. А там з усього світу – і для тіла, й для душі!
Нащо вам, дурним, освіта? Нащо голову сушить?
От я зовсім не журюся і нічого не боюся...
От відімся, відіплюсь і, напевно, оженюся.
Як то добре, що вже школу зрештою закінчив строк.
Батьки вже мене ніколи не вестимуть на урок.
І не будуть мене бити, що не хочу я читать,
Буду я спокійно жити, до обіду буду спать.
Ну, а ви собі держайте, і працюйте, і творіть.
Жили, нерви надривайте і летіть собі, летіть.
Я ж не хочу того знати, також мову завели.
Он мене вже кличуть мати, може, жінку привели.
А можливо, кличуть їсти, я вже знову зголоднів.
Ой, скоріш до столу сісти. От би вже я попоїв!

«Відтягнувся» - не на жарт, але тут така мука,
В голові засіла «фішка»: як водночас «кайф» зловити
І нічого не робити? Та урветься ця «житуха»,
Ну, чого така «нерпуха», скоро йти вже межі люди,
Там - що треба роздобуду, там – що треба розшукаю,
Бо я виходу не маю. Хочу «хакером я стати,
Людям буду помагати: гроші мільйонера дам пенсіонеру.
А ще класно в шоу-бізнес, щоб відкрився новий Вітас,
А можливо, з Децелом заспіваємо весело.
Може б я знімав кіно – в нас це кожному дано.
І тоді б сяли на екрані не тільки «Бідні Насті», а й Вані.
Книжку можу ще писати, і оцінку всім давати,
І не гірше Бузини про Шевченка розказати,
Що, мовляв, такий-сякий, а я кращий - не такий.
А податковий інспектор - чим погане ремесло?
Як подамся я туди - загуде усе село.
«Відтягнувся» б у «бригадирах» я як Бєлий Саша,
Та не дружить щось з «ментами» вся бригада наша.
А якщо серйозно, то...
Професій безліч є цікавих, але свою обрати як,
Щоб добре діло й добра слава?.. І я собі міркую так:
Потрібно лікувать хвороби, водить у космос кораблі,

Та я із роду хліборобів, і родовід мій – від землі.

Знайти своє – щоб серце стисло,

Щоб зрозумів - отут я весь!

Ми «відриватися» не звикли, далекий нам такий прогрес.

Всім - жити чесно з правдою усюди не розминатись, а дружить,

А ремесло, як кажуть люди. Нам за плечима не носить.

Учитель. Часто кажуть, що у кожної людини є дві дороги. Перша – вузька, не засіяна колючками, повна небезпек... Тільки наприкінці вона стає рівною, з родючими садками. Друга дорога встелена квітами, сповнена насолод, і лише наприкінці стає кам'янистою, небезпечною. Яка вам більше подобається? Яку ви обрали б для себе? (Міркування дітей).

Вам подобається перша? Добре. А чому вона така важка? Ніщо в житті не дається без тяжкої праці. Людина, яка з дитинства навчилася долати перешкоди, допомагати іншим, не піддаватися спокусам, перемагала власну ліню, може стати справжньою людиною, домогтися в житті того, чого прагне.

Знайди себе

Чи знаєш ти,

Що оцей ти – це ти?

Чи відшукав уже оту дорогу,

Якою можна усе життя пройти,

Не зрадивши ні друзів, ні Богу!

Чи ти замислювався про ціну буття,

Про те, що і від тебе теж залежить,

Яким же буде наше майбуття.

Про що ти мрієш -

Те тобі й належить!

Широким шляхом дуже просто йти:

Ані тобі законів , ані спину,

Бути сіреньким, бути як усі,

Бути гріхові донькою чи сином!

А ти зумій розправити крила і злетіть

У височінь блаженства і свободи.

І чистим серцем світло запалить,

Переборовши опір зла, життя турботи.

Зумій в нікчемності побачити красу,

Чужу біду всім серцем пережити,

Зумій тому, від кого відвернувся світ,

Подати руку і по – справжньому любити.

Знайди себе, посій і прорости,

Зійди зорею над землею ясно,

Адже залишити у вічності сліди

Добра, Любові, Миру – так прекрасно!

Я вважаю, що омріяна професія буде приносити вам справжнє задоволення.

- Зверніть увагу на слова Г. Сковороди: «Багатством живиться лише тіло, а душу звеселяє лише споріднена праця.

Питання про сенс життя хвилює кожного, адже воно впливає з природи самої людини. Кожен має усвідомити цінність життя, цінність кожної

його миті, знайти своє місце і призначення, адже. на жаль, чимало людей даремно розтрачують життя, живуть так, ніби у них попереду – безмежна вічність: для них нічого не варто змарнувати годину чи день. Життя – це шанс кожного. Доля прихильна до тих, хто здатний триматися на плаву, навіть потрапляючи у вир.

Мати Тереза, лауреат Нобелівської премії, громадянка світу у найвищому розумінні цього слова, залишила тим, хто вступає на життєвий шлях, духовний заповіт, у якому сказано:

Уявіть надзвичайно широку ріку, у якій один біля одного пливають багато човнів, кожен із яких уособлює людську долю. Вільна течія річки – це ніби плин часу. Більшість човнів несе течія життя. Мало є таких людей, які ще на початку плавання знають або в ході його усвідомлюють, куди їм треба доплисти, і скеровують свій човен у цьому напрямку – до певної мети. Цілком імовірно, що вони до неї допливуть. З інших плавців багато хто здивується, куди це їх винесла вода й чому вони сіли на міліні. Саме до них і належать люди, які ніколи не аналізували своїх бажань, своєї мети, ніколи не замислювалися, яким чином можна їх здійснити. Принаймні, їх завжди обійдуть ті, хто відзначається цілеспрямованістю.

Учениця.

А час біжить. Куди? Ніхто не знає.

Чому про це не думаємо ми?

Й життя кудись швиденько пропливає,

А нам здається, що даремно прожили.

Не можемо свою долю ми змінити,

Але під силу нам покращити життя,

Ми можемо навчитися любити

І не тримати в собі ніжні почуття.

Ми можемо дарувати свою ласку...

Життя – це подарунок для людини,

Це шанс безсмертним спробувати стати,

Це найдорожчий скарб, єдиний,

Який не можна обміняти.

Інна Дзіньовська

Учитель. У різних життєвих ситуаціях залишайтеся на висоті. Ніколи не втрачайте віри. Життя смугасте - у ньому чергуються успіх і невдача, злети і падіння.

У царя Соломона був перстень, на якому було написано: «Усе минає». Пам'ятайте про це. І радість не вічна, і смуток не назавжди. Пам'ятайте добро. Будьте вищими від усяких пліток, заздрощів, образ. Умійте прощати.

Вправа «Хто я: пташка чи листок?»

Уявіть таку картину: пташка сидить на гілці дерева. Раптом налетів вітер, гойднув гілку. І пташка, і листок кружляють у повітрі. Але що все-таки є суттєво різним у їхньому польоті? (Учні висловлюють думки.)

Ось так ви можете прожити свої молоді роки – активно, як пташка, бути творцем своєї долі, долі своєї сім'ї, своєї держави, або ж пасивно, як листок, летіти за вітром.

- Який висновок ви можете зробити після всього почутого?

Я бажаю вам стати «пташками».

Усі ми любимо мріяти, не зважаючи ні на що, і всі хочемо, щоб наші мрії здійснювалися. Давайте об'єднаємо наші зусилля у один великий «букет», і нехай ваші побажання здійсняться.

Вправа «Загадай бажання».

(Учні загадують бажання на 5 років після закінчення школи, записують, підписують і складають у шкатулку, заклеюють і доручають старості класу зберігати 5 років, а в день зустрічі шкатулку відкриють і розсекретять свої мрії-бажання).

Учитель. Ось перед вами «скринька мудрості». У ній для вас поради. Давайте прочитаємо їх і запам'ятаємо.

- Сприймай своє життя як велику цінність, даровану Богом!
- Обери здоровий спосіб життя, це здорово!
- Радій кожному прожитому дню!
- Життя є загадкою, несподіванкою. Відкривай самого себе!
- Щоденно думай над своїм покликанням - жити!
- Щоденно радій життю!
- Принось оточуючим світло своєї радості!
- Щоденно проявляй свою турботу і доброзичливість!
- Будь завжди позитивним!
- Не марнуй своє життя!
- Люби і сподівайся !
- Не лінуйся. Лінь не дасть бути успішним!
- Щоденно прагни до успіху
- Живи щасливо!
- Живи з надією!
- Живи натхненно!
- Живи цікаво!
- Щоденно розвивай себе!
- Живи, докладаючи зусиль!
- Будь цілеспрямованим!
- Став мету і вперто йди до неї!
- Кохай і будь коханим!
- Поважай усіх навколо себе!
- Не будь корисливим!

- Будь щедрим!
- Май бажання жити для інших. Це прекрасно!
- Ні на мить не забувай де твої корені!
- Шануй батька і матір свою! Дбай про них!
- Не цурайся своєї родини!
- Щоденно дбай про своє здоров'я!
- Люби свою Батьківщину!
- Пишайся тим, що ти українець!
- Ні за яких обставин не стань зрадником!
- Будь впевненим у собі!
- Мрій! Але будь вище мрії!
- Втішайся кожною миттю свого життя!
- Будь вірний своїм ідеалам!
- Вір у Бога! Віра допомагає жити!
- Будь працьовитим!
- Будь милосердним!
- Збудуй дім!
- Обов'язково створи сім'ю!
- Народи і виховай хороших дітей!
- Будь патріотом своєї Батьківщини!
- Пам'ятай своїх учителів!

Учитель. Я бажаю вам досягти справжнього людського щастя – знайти себе в житті. Хай кожному з вас воно усміхнеться. Хай здійсняться всі ваші мрії! Будьте щасливі!

(Учні роблять коло, а батьки стають у коло навколо них, виконується родинний танець. Після цього всі частуються родинним тортом).